

RETTENS KENDELSE (Tredje Afdeling)

14. december 2005*

I sag T-369/03,

Arizona Chemical BV, Huizen (Nederlandene),

Eastman Belgium BVBA, Kallo (Belgien),

Resinall Europe BVBA, Brugge (Belgien),

Cray Valley Iberica, SA, Madrid (Spanien),

ved advokats C. Mereu og K. Van Maldegem,

sagsøgere,

mod

Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved X. Lewis og F. Simonetti,
som befuldmægtigede, og med valgt adresse i Luxembourg,

sagsøgt,

* Processprog: engelsk.

støttet af:

Republikken Finland ved T. Pynnä og A. Guimaraes-Purokoski, som befuldmægtigede, og med valgt adresse i Luxembourg,

intervenient,

vedrørende en påstand om dels annullation af en retsakt fra Kommissionen, hvorved sagsøgernes anmodning om at slette stoffet colophonium fra listen over sensibiliserende stoffer i bilag I til Rådets direktiv 67/548/EØF af 27. juni 1967 om tilnærmelse af lovgivning om klassificering, emballering og etikettering af farlige stoffer (EFT 1967, s. 211) blev afvist, dels erstatning for den lidte skade,

har

DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABERS RET
I FØRSTE INSTANS (Tredje Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, M. Jaeger, og dommerne J. Azizi og E. Cremona,

justitssekretær: E. Coulon,

afsagt følgende

Kendelse

Retsforskrifter

1. *Relevante bestemmelser i EF-traktaten*

1 Artikel 95 EF bestemmer:

»1. Uanset artikel 94 og medmindre andet er bestemt i denne traktat, finder følgende bestemmelser anvendelse med henblik på virkeliggørelsen af de i artikel 14 fastsatte mål. Rådet, der træffer afgørelse efter fremgangsmåden i artikel 251 og efter høring af Det Økonomiske og Sociale Udvalg, vedtager de foranstaltninger med henblik på indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser, der vedrører det indre markeds oprettelse og funktion.

[...]

3. Kommissionens forslag i henhold til stk. 1 inden for sundhed, sikkerhed, miljøbeskyttelse og forbrugerbeskyttelse skal bygge på et højt beskyttelsesniveau under hensyntagen til navnlig enhver ny udvikling baseret på videnskabelige

kendsgerninger. Inden for deres respektive kompetenceområder bestræber Europa-Parlamentet og Rådet sig også på at nå dette mål.

[...]«

2. *Klassificering som et farligt stof*

- 2 Rådets direktiv 67/548/EØF af 27. juni 1967 om tilnærmelse af lovgivning om klassificering, emballering og etikettering af farlige stoffer (EFT 1967, s. 211), som ændret ved bl.a. Rådets direktiv 92/32/EØF af 30. april 1992 (EFT L 154, s. 1), fastsætter regler for markedsføring af visse »stoffer«, der defineres som »grundstoffer og forbindelser heraf, naturlige eller industrielt fremstillede, indeholdende sådanne tilsætningsstoffer, der er nødvendige til bevarelse af stoffets stabilitet, og sådanne urenheder, der følger af fremstillingsprocessen, bortset fra opløsningsmidler, som kan udskilles, uden at det påvirker stoffets stabilitet eller ændrer dets sammensætning«.
- 3 Direktiv 67/548 er siden vedtagelsen blevet ændret flere gange, senest ved Rådets forordning (EF) nr. 807/2003 af 14. april 2003 om tilpasning til afgørelse 1999/468/EF af bestemmelserne vedrørende de udvalg, der bistår Kommissionen i forbindelse med udøvelsen af de gennemførelsesbeføjelser, der er fastsat i retsakter vedtaget af Rådet efter høringsproceduren (enstemmighed) (EFT L 122, s. 36) og ved Kommissionens direktiv 2004/73/EF af 29. april 2004 om 29. tilpasning til den tekniske udvikling af direktiv 67/548 (EUT L 152, s. 1).

- 4 Artikel 4, stk. 1, i direktiv 67/548, med senere ændringer (herefter »direktiv 67/548«), bestemmer, at stoffer klassificeres på grundlag af deres iboende egenskaber og efter de i direktivets artikel 2, stk. 2, fastlagte kategorier.
- 5 Det bestemmes i artikel 2, stk. 2: »'Farlige' efter dette direktiv er følgende stoffer og præparater

[...]

- k) sensibiliserende: stoffer og præparater, som ved indånding eller optagelse gennem huden kan fremkalde en overfølsomhedsreaktion, således at der ved yderligere eksponering for stoffet eller præparatet fremkommer karakteristiske symptomer
- l) kræftfremkaldende: stoffer og præparater, som ved indånding, indtagelse eller optagelse gennem huden kan fremkalde eller øge hyppigheden af kræft
- m) mutagene: stoffer og præparater, der ved indånding, indtagelse eller optagelse gennem huden kan fremkalde eller øge hyppigheden af arvelige genetiske defekter
- n) reproduktionstoksiske: stoffer og præparater, der ved indånding, indtagelse eller optagelse gennem huden kan fremkalde eller øge hyppigheden af ikke-arvelige bivirkninger hos afkommet eller en forringelse af den mandlige eller kvindelige forplantningsfunktion eller -evne

[...]«

6 Artikel 4, stk. 2, bestemmer, at »[d]e generelle principper for stoffers og præparaters klassificering og etikettering anvendes efter kriterierne i bilag VI, medmindre der i andre direktiver er fastsat andre forskrifter for de farlige præparater«.

7 Det bestemmes i artikel 4, stk. 3:

»Bilag I indeholder listen over stoffer, der er klassificeret efter principperne i stk. 1 og 2, sammen med deres harmoniserede klassificering og etikettering. Afgørelsen om, at et stof skal optages i bilag I sammen med den harmoniserede klassificering og etikettering, træffes efter fremgangsmåden i artikel 29.«

8 Klassificeringen af et stof som værende »farligt« påbyder som forudgående betingelse for stoffets markedsføring, at der på stoffets emballage anbringes en passende etikettering, bl.a. faresymboler, standardsætninger, der angiver de særlige risici, som følge af farerne i forbindelse med anvendelsen af stoffet (R-sætninger), og standardsætninger, der angiver sikkerhedsforskrifterne vedrørende anvendelsen af stoffet (S-sætninger). Hvad nærmere bestemt angår R-sætningerne bestemmer artikel 23, stk. 2, i direktiv 67/548:

»Emballagen skal være forsynet med følgende angivelser, som skal være let læselige, og som ikke må kunne fjernes:

[...]

d) standardsætninger, der angiver de særlige risici som følge af farerne i forbindelse med anvendelsen af stoffet (R-sætninger); disse R-sætninger skal affattes i

overensstemmelse med angivelserne i bilag III; de R-sætninger, der skal anvendes for hvert enkelt stof, er angivet i bilag I [...].«

9 Bilag VI, punkt 1.1, i direktiv 67/548 bestemmer:

»Formålet med klassificeringen er at identificere alle de fysisk-kemiske, toksikologiske og økotoxikologiske egenskaber ved stoffer og præparater, der kan give anledning til risici under normal håndtering eller brug. Efter identificeringen af eventuelle farlige egenskaber skal stoffet eller præparater etiketteres (mærkes) for at angive farerne med det formål at beskytte brugerne, offentligheden og miljøet.«

10 Bilag VI, punkt 1.7.2, tredje afsnit, bestemmer:

»Hvor ovennævnte fremgangsmåde er blevet fulgt, men det frygtes, at der kan være eventuel inkonsekvens, kan der fremsættes et forslag med henblik på at indføre den midlertidige klassificering i bilag I, jf. dog artikel 6. Forslaget skal fremsættes af medlemsstaten og ledsages af relevante videnskabelige data (se også punkt 4.1).«

11 Bilag VI, punkt 4.1.2, bestemmer:

»Hvis en producent, forhandler eller importør er i besiddelse af oplysninger, der tyder på, at stoffet bør klassificeres og etiketteres i overensstemmelse med de i

punkt 4.2.1, 4.2.2 eller 4.2.3 fastsatte kriterier, skal han midlertidigt etikettere stoffet i overensstemmelse med disse kriterier på grundlag af en kompetent persons vurdering af dokumentationen.«

12 Ifølge punkt 4.1.3 skal »[p]roducenten, forhandleren eller importøren [...] så hurtigt som muligt fremsende et skriftligt resumé af alle relevante oplysninger til en medlemsstat, hvor stoffet markedsføres [...]«.

13 I punkt 4.1.4 er følgende præciseret:

»Endvidere skal en producent, forhandler eller importør, som er i besiddelse af nye data, som er relevante for klassificeringen og etiketteringen af et stof i overensstemmelse med de kriterier, der er anført i punkt 4.2.1, 4.2.2 eller 4.2.3, så hurtigt som muligt fremsende disse data til en medlemsstat, hvor stoffet markedsføres.«

14 Punkt 4.1.5 har følgende ordlyd:

»For så hurtigt som muligt at harmonisere klassificeringen i hele Fællesskabet efter fremgangsmåden i artikel 28 i dette direktiv bør medlemsstater, der er i besiddelse af oplysninger, som begrundet klassificeringen af et stof i en af disse kategorier, uanset om de stammer fra producenten eller ej, snarest fremsende sådanne oplysninger til Kommissionen med forslag til klassificering og etikettering.

Kommissionen tilsender de øvrige medlemsstater de forslag til klassificering og etikettering, som den har modtaget. Medlemsstaterne kan henvende sig til Kommissionen for at få de fremsendte oplysninger.

[...]«

- 15 Punkt 4.2.1 »Kræftfremkaldende stoffer«, punkt 4.2.2 »Mutagene stoffer« og punkt 4.2.3 »Reproduktionstoksiske stoffer« i bilag VI præciserer de omhandlede stoffers skadelige egenskaber i henhold til artikel 2, stk. 2, litra l)-n), og opdeler dem i tre kategorier ved hjælp af deres dokumenterede eller formodede farlighed.
- 16 Endelig pålægger artikel 14, stk. 1, i direktiv 67/548 de erhvervsdrivende, der allerede har anmeldt et stof, senere oplysningsforpligtelser over for de kompetente nationale myndigheder. Artikel 14, stk. 2, anmoder importører om at sikre, at visse betingelser overholdes af den producent, der har hjemsted uden for Fællesskabet, og af hans enerepræsentant, der har importeret og anmeldt det pågældende stof i overensstemmelse med artikel 2, stk. 1, litra d).

3. Tilpasning af direktiv 67/548 til den tekniske udvikling

- 17 Artikel 28 i direktiv 67/548 bestemmer:

»De ændringer, der er nødvendige for at tilpasse bilagene til den tekniske udvikling, vedtages efter fremgangsmåden i artikel 29.«

18 I forbindelse med udarbejdelsen af et første udkast til foranstaltninger til tilpasning af direktiv 67/548 til den tekniske udvikling henvender Kommissionen sig i praksis til en arbejdsgruppe vedrørende klassificering og etikettering (herefter »arbejdsgruppen«). Denne arbejdsgruppe består af eksperter i toksikologi og i klassificering, som er udpeget af medlemsstaterne, af repræsentanter for den kemiske industri og af repræsentanter for den industrigren, der er specielt berørt af de pågældende produkter. Kommissionen forelægger efter høring af arbejdsgruppen udkastet til foranstaltninger for det udvalg, der er nedsat ved artikel 29 i direktiv 67/548 (herefter »forskriftudvalget«).

19 Artikel 29 i direktiv 67/548, som ændret ved forordning nr. 807/2003, bestemmer:

»1. Kommissionen bistås af et udvalg.

2. Når der henvises til denne artikel, anvendes artikel 5 og 7 i afgørelse 1999/468/EF.

Perioden i artikel 5, stk. 6, i afgørelse 1999/468/EF fastsættes til tre måneder.«

20 Artikel 5 i Rådets afgørelse 1999/468/EF af 28. juni 1999 om fastlæggelse af de nærmere vilkår for udøvelsen af de gennemførelsesbeføjelser, der tillægges Kommissionen (EFT L 184, s. 23), bestemmer under overskriften »Forskriftsprocedure«:

»1. Kommissionen bistås af et forskriftsudvalg, der består af repræsentanter for medlemsstaterne, og som har Kommissionens repræsentant som formand.

2. Kommissionens repræsentant forelægger udvalget et udkast til de foranstaltninger, der skal træffes. Udvalget afgiver udtalelse om udkastet inden for en frist, som formanden kan fastsætte alt efter, hvor meget spørgsmålet haster. Det udtaler sig med det flertal, der efter traktatens artikel 205, stk. 2, [EF] gælder for afgørelser, som Rådet skal træffe på forslag af Kommissionen. Ved afstemninger i udvalget vægtes de stemmer, der afgives af repræsentanterne for medlemsstaterne, som anført i nævnte artikel. Formanden deltager ikke i afstemningen.

3. Med forbehold af artikel 8 vedtager Kommissionen de påtænkte foranstaltninger, når de er i overensstemmelse med udvalgets udtalelse.

4. Er de påtænkte foranstaltninger ikke i overensstemmelse med udvalgets udtalelse, eller er der ikke afgivet nogen udtalelse, forelægger Kommissionen straks Rådet et forslag til de foranstaltninger, der skal træffes, og underretter Europa-Parlamentet.

5. Er Europa-Parlamentet af den opfattelse, at et forslag, der er forelagt af Kommissionen i henhold til en basisretsakt vedtaget efter proceduren i [...] artikel 251 [EF], indebærer en overskridelse af de gennemførelsesbeføjelser, der er fastsat i basisretsakten, underretter det Rådet om sin holdning.

6. Rådet kan, når det skønner det hensigtsmæssigt under hensyntagen til en sådan holdning, træffe afgørelse om forslaget med kvalificeret flertal og inden for en frist, der fastsættes i hver enkelt basisretsakt, men som under ingen omstændigheder kan være på over tre måneder regnet fra forslagets forelæggelse for Rådet.

Har Rådet inden for denne frist med kvalificeret flertal tilkendegivet, at det er imod forslaget, behandler Kommissionen forslaget på ny. Den kan forelægge Rådet et ændret forslag, forelægge sit forslag på ny eller fremsætte forslag til en retsakt i henhold til traktaten.

Har Rådet ved udløbet af denne frist hverken vedtaget den foreslåede gennemførelsesretsakt eller tilkendegivet, at det er imod forslaget til gennemførelsesforanstaltninger, vedtager Kommissionen den foreslåede gennemførelsesretsakt.«

- 21 Direktiv 67/548 fastsætter ikke specifikke bestemmelser om afklassificering af et stof, som ikke længere opfylder de relevante kriterier om farlighed. Artikel 5 i direktiv 67/548 om »Medlemsstaternes forpligtelser« bestemmer imidlertid i stk. 2, at visse nødvendige foranstaltninger, som medlemsstaterne har truffet, »gælder, indtil stoffet er optaget i bilag I, eller indtil der i overensstemmelse med fremgangsmåden i artikel 29 er truffet afgørelse om ikke at optage det«.

De faktiske omstændigheder og retsforhandlingerne

- 22 Sagsøgerne producerer og sælger colophonium og derivater af dette stof.
- 23 Colophonium er et naturligt stof, som udvindes af fyrretræer og anvendes på grund af sine klæbende og vandafvisende egenskaber. Stoffet indgår i sammensætningen af adskillige produkter, såsom papir, klæbemidler, maling og kosmetik.
- 24 I henhold til Kommissionens direktiv 93/72/EØF af 1. september 1993 om nittende tilpasning til den tekniske udvikling af direktiv 67/548 (EFT L 258, s. 29) blev colophonium klassificeret i bilag I til direktiv 67/548 som et stof, der er sensibiliserende for luftvejene og huden, og forbundet med risikosætning R 42/43, der lyder således: »Kan give overfølsomhed ved indånding og ved kontakt med huden«.

- 25 I henhold til Kommissionens direktiv 94/69/EF af 19. december 1994 om enogtyvende tilpasning til den tekniske udvikling af direktiv 67/548 (EFT L 381, s. 1) blev colophonium trukket tilbage fra klasse R 42. Colophonium er imidlertid fortsat opført i bilag I som et sensibiliserende stof med risikosætningen R 43, der lyder således: »Kan give overfølsomhed ved kontakt med huden«. Hvad angår etiketteringen skal produktet mærkes med symbolet Xi »Lokalirriterende« og betegnelserne S 2 »Opbevares utilgængeligt for børn«, S 24 »Undgå kontakt med huden« samt S 37 »Der bør bæres egnede handsker«. I henhold til artikel 2, stk. 1, i direktiv 94/69 skal medlemsstaterne senest den 1. september 1996 gennemføre de love og administrative bestemmelser, der er nødvendige for at efterkomme direktivet. Denne klassifikation er fortsat gældende.
- 26 Sagsøgerne har efter denne ændring samlet og indleveret oplysninger og videnskabelige argumenter til Det Europæiske Kemikaliekontor og til arbejdsgruppen med henblik på at godtgøre dels, at klassificeringen af colophonium under benævnelsen R 43 videnskabeligt set var urigtig, dels at kun colophonium i iltet form, der udgør et særskilt stof, kunne have sensibiliserende virkninger.
- 27 Arbejdsgruppen konkluderede under sit møde i oktober 1999, at afklassificeringen af colophonium var »videnskabeligt godtgjort«. Arbejdsgruppen tilføjede imidlertid, at nævnte afklassificering ville føre til en »nedsættelse af det i de gældende retsforskrifter fastsatte sikkerhedsniveau samt til en nedsættelse af de disponible kontrolforanstaltninger«. Arbejdsgruppen besluttede ligeledes at »fortsætte forskningen med henblik på en løsning inden for rammerne af direktiverne vedrørende stoffer og præparater, som videnskabeligt set er mere korrekt og opretholder beskyttelsesniveauet«.
- 28 Arbejdsgruppen gentog i september 2002 sine konstateringer, hvorefter afklassificeringen af colophonium, selv om denne var »videnskabeligt godtgjort«, ville føre til en »nedsættelse af det i de gældende retsforskrifter fastsatte sikkerhedsniveau samt til en nedsættelse af de disponible kontrolforanstaltninger«. Som følge heraf

konkluderede arbejdsgruppen, at colophonium »ikke burde afklassificeres som et stof med sensibiliserende egenskaber og ikke længere burde være genstand for drøftelser på grundlag af de eksisterende oplysninger«.

29 Sagsøgerne anmodede ved brev af 23. juni 2003 Kommissionen om at træffe de nødvendige foranstaltninger med henblik på en afklassificering af colophonium som et sensibiliserende stof for huden.

30 Ved brev af 20. august 2003 (herefter »den anfægtede retsakt«) meddelte Kommissionen bl.a. sagsøgerne, at frisk colophonium ved markedsføring og brug reagerer på sensibiliserende kemiske forbindelser ved kontakt med den i luften indeholdte ilt, og at colophonium normalt indeholder iltet colophonium, som fremkalder sensibiliserende virkninger. Den anfægtede retsakt præciserer ligeledes, at »colophonium er blandt de ti produkter, som anses for at være mest allergifremkaldende«. Kommissionen konkluderer, at sagsøgerne ikke har fremført »grunde, der kan berettige til en afklassificering af colophonium«.

31 Ved stævning indleveret til Rettens Justitskontor den 29. oktober 2003 har sagsøgerne anlagt nærværende sag og nedlagt følgende påstande:

— Den anfægtede retsakt annulleres.

— Det fastslås, at indførelsen af colophonium i bilag I til direktiv 67/548 er ulovlig.

- Subsidiært fastslås det, at indførelsen af colophonium i bilag I til direktiv 67/548 ikke finder anvendelse på sagsøgerne i henhold til artikel 241 EF.

- Sagsøgerne tilkendes erstatning for det tab, de har lidt som følge af vedtagelsen af den anfægtede retsakt.

- Kommissionen tilpligtes at betale sagens omkostninger.

32 Ved særskilt dokument registreret på Rettens Justitskontor den 27. november 2003 har sagsøgerne i henhold til artikel 242 EF og 243 EF indgivet en begæring om foreløbige forholdsregler. Ved kendelse af 16. januar 2004, Arizona Chemical m.fl. mod Kommissionen (sag T-369/03 R, Sml. II, s. 205), tog Rettens præsident ikke begæringen til følge.

33 Ved særskilt dokument indleveret til Rettens Justitskontor den 4. februar 2004 har sagsøgte i medfør af artikel 114 i Rettens procesreglement fremsat en formalitetsindsigelse. Sagsøgerne har indleveret bemærkninger til denne indsigelse den 12. marts 2004.

34 Ved processkrift registreret på Rettens Justitskontor den 12. marts 2004 har Republikken Finland fremsat begæring om at måtte intervenere i sagen til støtte for sagsøgtes påstande.

35 Ved kendelse af 16. juli 2004 tillod formanden for Rettens Tredje Afdeling denne intervention. Intervenienten har indgivet interventionsindlæg den 15. september 2004.

Retlige bemærkninger

- 36 I henhold til procesreglementets artikel 114, stk. 1, kan Retten, såfremt en part ønsker det, tage stilling til, om sagen bør afvises, uden at indlede behandlingen af sagens realitet. I henhold til samme artikels stk. 3 forhandles der mundtligt om begæringen, medmindre Retten bestemmer andet. I det foreliggende tilfælde finder Retten, at de oplysninger, der fremgår af sagen, er tilstrækkelige, og at det ikke er nødvendigt at indlede den mundtlige forhandling.
- 37 Sagsøgte formalitysindsigelse vedrører påstanden om annullation af den anfægtede retsakt, erstatningspåstanden og endelig den ulovlighedsindsigelse, som sagsøgerne har gjort gældende i medfør af artikel 241 EF.

1. Formaliteten med hensyn til påstanden om annullation af den anfægtede retsakt

Parternes argumenter

- 38 Sagsøgte er af den opfattelse, at påstanden om annullation af den anfægtede retsakt skal afvises, hvilket intervenienten har støttet.
- 39 Sagsøgerne har indledningsvis under henvisning til procesreglementets artikel 114, stk. 4, anmodet Retten om direkte at påbegynde en undersøgelse af nærværende sags realitet i overensstemmelse med retspraksis (Domstolens dom af 27.10.1977, forenede sager 126/75, 34/76 og 92/76, Giry mod Kommissionen, Sml. s. 1937, af 28.9.1983, forenede sager 193/82-198/82, Rosani m.fl. mod Rådet, Sml. s. 2841, af 15.3.1984, sag 64/82, Tradax mod Kommissionen, Sml. s. 1359, og af 20.3.1997, sag

C-57/95, Frankrig mod Kommissionen, Sml. I, s. 1627, præmis 9 og 10), på grund af lovgivningens særlige kompleksitet og deres retsstilling. Sagsøgerne har subsidiært i medfør af procesreglementets artikel 114, stk. 3, anmodet Retten om at beslutte, at de øvrige retsforhandlinger vedrørende formalitetsindsigelsen foregår mundtligt, og fastsætte en dato for retsmødet. Ifølge sagsøgerne følger det under alle omstændigheder af legalitetsprincippet og retten til effektiv domstolskontrol, at Retten som »sidste instans« i denne sag skal behandle sagens realitet.

40 Sagsøgerne har anført, at annullationspåstanden kan antages til realitetsbehandling i henhold til artikel 230, stk. 4, EF, idet den anfægtede retsakt, der er underskrevet af en direktør, er rettet direkte til sagsøgerne og fastlægger endeligt og officielt sagsøgtes stillingtagen til deres »præcise og formelle« begæring. I denne sammenhæng er den specifikke form, hvori retsakten er blevet vedtaget, ifølge retspraksis uden betydning, idet adgangen til at anfægte den ved et annullationssøgsmål skal afgøres på grundlag af retsaktens indhold. Endvidere kan der ikke rejses tvivl om den anfægtede retsacts endelige karakter ved den omstændighed alene, at det er Kommissionens tjenestegrene, som har foretaget vurderingen i retsakten (Rettens kendelse af 4.5.1998, sag T-84/97, BEUC mod Kommissionen, Sml. II, s. 795, præmis 48). Sagsøgerne er i øvrigt af den opfattelse, at de som adressater for den anfægtede retsakt ikke skal bevise, at de er »umiddelbart og individuelt berørt« i artikel 230, stk. 4, EF's forstand.

41 Endvidere kan den anfægtede retsakt ifølge sagsøgerne ikke kvalificeres som en rent forberedende eller lovgivningsmæssig foranstaltning, hvorom der ikke kan anlægges et annullationssøgsmål. Ifølge sagsøgerne er den anfægtede retsakt administrativ og har bindende retsvirkninger, idet den fastlægger sagsøgtes endelige vurdering af begæringen om afklassificering og de relevante oplysninger, sagsøgerne har fremlagt til støtte herfor, og idet den forkaster denne begæring og derved bringer den administrative procedure om undersøgelse af colophonium til ophør (Domstolens dom af 11.11.1981, sag 60/81, IBM mod Kommissionen, Sml. s. 2639, præmis 10, og Rettens dom af 10.7.1990, sag T-64/89, Automec mod Kommissionen, Sml. II, s. 367,

præmis 42). Kommissionen foretager nemlig i forbindelse med de beføjelser, den er tillagt ved direktiv 67/548, en administrativ vurdering sammen med arbejdsgruppen og sektorens virksomheder, hvis deltagelse er uomgængelig nødvendig, idet de leverer oplysninger, er dygtige og har ekspertise med hensyn til de pågældende produkter.

42 Herudover anførte sagsøgte fejlagtigt, at sagsøgerne ikke spiller nogen rolle i klassificeringsproceduren, idet Kommissionen selv i sin rapport om anvendelsen af direktiv 67/548 udtrykkeligt har anerkendt, at »den »harmoniserede« klassificering og etikettering [blev] sikret af en arbejdsgruppe bestående af eksperter fra Kommissionen og medlemsstaterne og med deltagelse af industrien«, og at »de undersøgte industrielle kemikalier [blev] foreslået af medlemsstaterne og i mindre omfang af industrien«. Ifølge sagsøgerne undlader sagsøgte ligeledes at tage hensyn til artikel 14 i direktiv 67/548, som pålægger sagsøgerne at give de kompetente myndigheder meddelelse om »ny viden [...], som [de] med rimelighed kan forventes at have kendskab til«. I denne sag havde sagsøgerne deltaget aktivt i den administrative undersøgelsesprocedure med hensyn til colophonium i mere end ti år ved at fremkomme med oplysninger og bemærkninger.

43 Det følger heraf, at Kommissionen med henblik på at opnå en korrekt klassificering af colophonium var forpligtet til at foretage en omhyggelig og upartisk undersøgelse af de forhold, som sagsøgerne fremlagde for Kommissionen (Domstolens dom af 21.11.1991, sag C-269/90, Technische Universität München, Sml. I, s. 5469, og Rettens dom af 30.1.2002, sag T-54/99, max.mobil mod Kommissionen, Sml. II, s. 313). Endvidere fremgår det af Domstolens praksis (dom af 16.5.1991, sag C-358/89, Extramet Industrie mod Rådet, Sml. I, s. 2501), at en virksomhed skal have adgang til at anfægte en forordning, når den har spillet en vigtig rolle under den procedure, der førte til vedtagelsen af forordningen.

44 Sagsøgerne har tilføjet, at i modsætning til det af sagsøgte påståede tog de ikke »initiativ« til en procedure om tilpasning til den tekniske udvikling. Den anfægtede retsakt udgør ikke et forslag i den forstand, hvori udtrykket er anvendt i Rettens kendelse af 15.5.1997, Berthu mod Kommissionen (sag T-175/96, Sml. II, s. 811), da der i denne sag ikke foreligger noget forslag fra Kommissionen. Kommissionen

havde besluttet, at colophonium ikke skulle afklassificeres, og dermed havde den afsluttet den administrative undersøgelsesprocedure uden endog at udarbejde et formelt forslag vedrørende colophonium. Sagsøgerne er nærmere bestemt af den opfattelse, at da der ikke foreligger et forslag om afklassificering af colophonium i henhold til proceduren i artikel 29 i direktiv 67/548, kan forskriftsudvalget ikke træffe afgørelse ultra petita og foretage en sådan tilpasning. Dette godtgør, at sagsøgte beslutning om ikke at foreslå en afklassificering af colophonium udgør en endelig afgørelse. Denne afgørelse, som den anfægtede retsakt er en gentagelse af, udgør ligeledes en endelig foranstaltning i forhold til sagsøgerne.

⁴⁵ Ifølge sagsøgerne skal den anfægtede retsakt sidestilles med en beslutning om henlæggelse eller afvisning af en klage inden for Fællesskabets konkurrenceret (Domstolens dom af 11.10.1983, sag 210/81, Demo-Studio Schmidt mod Kommissionen, Sml. s. 3045, af 17.11.1987, forenede sager 142/84 og 156/84, BAT og Reynolds mod Kommissionen, Sml. s. 4487, og af 16.6.1994, sag C-39/93, SFEI m.fl. mod Kommissionen, Sml. I, s. 2681, samt Rettens dom af 17.2.2000, sag T-241/97, Stork Amsterdam mod Kommissionen, Sml. II, s. 309, og dommen i sagen max.-mobil mod Kommissionen) eller en beslutning — der kan anfægtes, da den har endelige retsvirkninger — om at indlede statsstøtteproceduren i artikel 88, stk. 2, EF (Domstolens domme af 30.6.1992, sag C-47/91, Italien mod Kommissionen, Sml. I, s. 4145, og sag C-312/90, Spanien mod Kommissionen, Sml. I, s. 4117, og Rettens dom af 15.9.1998, forenede sager T-126/96 og T-127/96, BFM og EFIM mod Kommissionen, Sml. II, s. 3437).

⁴⁶ Den foreliggende sag er ifølge sagsøgerne rettet mod en beslutning om afvisning af en klage, hvor den omhyggelige og upartiske behandling af klagen følger af det generelle fællesskabsretlige princip, der er anerkendt i artikel 41, stk. 1, i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder, som blev proklameret den 7. december 2000 i Nice (EFT 2000 C 364, s. 1), og hvorefter »enhver har ret til at få sin sag behandlet uvildigt, retfærdigt og inden for en rimelig frist af Unionens institutioner og organer«. Kommissionens forpligtelse til at foretage en omhyggelig og upartisk undersøgelse af alle faktiske og retlige forhold, som klagerne har bragt til dens kendskab, er i øvrigt blevet anerkendt i retspraksis vedrørende Fællesskabets konkurrenceregler og reglerne om statsstøtte (dommen i sagen BAT og Reynolds mod Kommissionen, præmis 20, og Domstolens dom af 17.5.2001, sag C-449/98 P,

IECC mod Kommissionen, Sml. I, s. 3875, præmis 45, samt Rettens dom af 18.9.1992, sag T-24/90, Automec mod Kommissionen, Sml. II, s. 2223, præmis 79, af 15.9.1998, sag T-95/96, Gestevisión Telecinco mod Kommissionen, Sml. II, s. 3407, præmis 53, og dommen i sagen max.mobil mod Kommissionen). Ifølge sagsøgerne skal formalitetsindsigelsen forkastes »allerede på grundlag af« dommen i sagen max.mobil mod Kommissionen, nævnt ovenfor i præmis 43 (præmis 71), eftersom den anfægtede retsakt om afvisning af deres klage er rettet til dem, og eftersom Retten skal efterprøve spørgsmålet, om Kommissionen foretog en korrekt undersøgelse af denne klage.

- 47 Sagsøgerne har anført, at artikel 95 EF analogt skaber en berettiget forventning om, at alle foranstaltninger på området for folkesundheden, såsom klassificeringen af colophonium blandt de stoffer, der er sensibiliserende for huden, bygger på de nyeste oplysninger under hensyntagen til »enhver ny udvikling baseret på videnskabelige kendsgerninger«, og at overholdelsen af Kommissionens forpligtelse til at foretage en omhyggelig og upartisk undersøgelse skal underlægges domstolskontrol (dommen i sagen max.mobil mod Kommissionen, præmis 56), og dette er uafhængigt af formen af den retsakt, hvormed Kommissionen bringer den administrative undersøgelsesprocedure til ophør, i det omfang denne retsakt har retligt bindende virkninger, som kan berøre sagsøgerens interesser gennem en væsentlig ændring af hans retsstilling (Rettens dom af 25.6.1998, sag T-120/96, Lilly Industries mod Kommissionen, Sml. II, s. 2571, præmis 49 og 55). En sådan påvirkning af sagsøgernes interesser og en sådan ændring af deres retsstilling foreligger i denne sag på grund af den anfægtede retsakts afgørende karakter hvad angår spørgsmålet om klassificering af colophonium, og på grund af at retsaktens påvirker deres produkter.

- 48 Sagsøgerne har endelig bemærket, at annullationen af den anfægtede retsakt også har den retlige følge, at Kommissionen forpligtes til at træffe de nødvendige foranstaltninger til opfyldelse af dommen og dermed at foretage den afklassificering af colophonium, som de har fremsat begæring om (Domstolens dom af 24.6.1986, sag 53/85, AKZO Chemie mod Kommissionen, Sml. s. 1965, præmis 21, og af 26.4.1988, sag 207/86, Apesco mod Kommissionen, Sml. s. 2151, præmis 16, samt Rettens dom af 9.11.1994, sag T-46/92, Scottish Football mod Kommissionen, Sml. II, s. 1039, præmis 14), hvilket godtgør, at sagsøgerne har en legitim interesse i, at Retten klart bekræfter de betingelser, hvorunder Kommissionen er forpligtet til at foreslå en sådan afklassificering.

Rettens bemærkninger

Indledende bemærkninger

- 49 Indledningsvis er Retten af den opfattelse, at det er nødvendigt at indsætte sagsøgernes oprindelige begæring, som førte til vedtagelsen af den anfægtede retsakt, i dens faktiske og retlige ramme.
- 50 I denne forbindelse fastslår Retten for det første, at sagsøgernes begæring, som var rettet til Kommissionen og vedrørte afklassificering af colophonium, er omfattet af tilpasningen af direktiv 67/548 til den tekniske udvikling og dermed omfattet af en procedure, som fører til vedtagelsen af generelle foranstaltninger.
- 51 Det er nemlig på den ene side ikke kun den procedure, der fører til klassificering eller afklassificering af et stof i bilag I til direktiv 67/548, og som er fastsat i artikel 29 i direktiv 67/548, i forordning nr. 807/2003 og i artikel 5 i afgørelse 1999/468, der har de kendetegn for en kompleks procedure, som fører til vedtagelsen af en generel foranstaltning som en »komitologi«-procedure, men denne sidstnævnte bestemmelse har udtrykkeligt overskriften »Forskriftsprocedure«. Ifølge denne procedure er Kommissionen beføjet til at fremkomme med initiativer under lovgivningsprocessen ved at fremlægge alle forslag til ændring af bilagene til direktiv 67/548 med henblik på at forelægge dem for forskriftsudvalget til udtalelse, hvilket udvalg i det væsentlige består af repræsentanter for medlemsstaterne, og Kommissionens repræsentant, der er formand, kan ikke deltage i afstemningen (artikel 5, stk. 2, sidste punktum, i afgørelse 1999/468). Dernæst har Kommissionen med henblik på at sikre den effektive tilpasning til den tekniske udvikling eventuelt beføjelse til at vedtage bestemmelser, i det omfang den kan udstede de foreslåede foranstaltninger, når de er i overensstemmelse med forskriftsudvalgets udtalelse (artikel 5, stk. 3, i afgørelse 1999/468). Hvis udtalelsen ikke er i overensstemmelse hermed, kan

Kommissionen forelægge Rådet et forslag om de påtænkte foranstaltninger og underrette Parlamentet (artikel 5, stk. 4, i afgørelse 1999/468), hvilken procedure under visse betingelser kan føre til, at Kommissionen forelægger et »forslag til en retsakt i henhold til traktaten« (artikel 5, stk. 6, andet afsnit, i afgørelse 1999/468). Det følger heraf, at afgørelse 1999/468 i forbindelse med ovennævnte procedure giver Kommissionen en specifik rolle i udarbejdelsen af generelle foranstaltninger.

52 På den anden side er foranstaltninger om klassificering eller afklassificering på grund af deres indhold generelle, idet de finder anvendelse på objektive bestemte situationer, og idet de generelt og abstrakt har retsvirkninger for en række erhvervsdrivende, som allerede udøver eller påtænker at udøve virksomhed med markedsføring af produkter, der indeholder de pågældende stoffer.

53 For det andet har parterne ikke bestridt, at den anfægtede retsakt består af Kommissionens afvisning, der er rettet til sagsøgerne, af at forelægge forskriftsudvalget et forslag om ændring af direktiv 67/548 i forbindelse med 29. tilpasning, således som sagsøgerne ønskede. Det er ligeledes åbenbart, at det ændringsforslag, der var omfattet af sagsøgernes begæring, ville have udgjort en mellemliggende og forberedende retsakt i forbindelse med proceduren for tilpasning af direktiv 67/548 til den tekniske udvikling, som gik forud for vedtagelsen af den ændring af direktivet, hvis indhold ikke nødvendigvis ville være sammenfaldende med indholdet af det oprindelige forslag.

54 Det er i lyset af disse konstateringer, at parternes argumenter skal analyseres.

Den anfægtede retsakts retlige status

— Indledende bemærkninger

- 55 Den anfægtede retsakt består af et brev fra Kommissionen, som er underskrevet af en direktør og rettet til sagsøgerne som svar på deres begæring om, at Kommissionen foreslår forskriftsudvalget at afklassificere colophonium i forbindelse med den 29. tilpasning af direktiv 67/548. Det skal henset til retsaktens retlige status undersøges, om dette brev kan kvalificeres som en afgørelse, som en person kan anfægte i henhold til artikel 230, stk. 4, EF.
- 56 Der skal i denne forbindelse erindres om den retspraksis, hvorefter det ikke er tilstrækkeligt, at en skrivelse er blevet fremsendt af en fællesskabsinstitution som svar på en anmodning fra skrivelsens adressat, for at denne skrivelse kan anses for en beslutning som omhandlet i artikel 230 EF. Det fremgår af Domstolens faste praksis, at kun foranstaltninger, der fremkalder bindende retsvirkninger, som kan berøre sagsøgerens interesser på grund af en væsentlig ændring af hans retsstilling, kan gøres til genstand for annullationssøgsmål i henhold til artikel 230 EF (Domstolens dom af 14.1.1993, sag C-257/90, Italsolar mod Kommissionen, Sml. I, s. 9, præmis 21, samt Rettens kendelse af 4.10.1996, sag T-5/96, Sveriges Betodlares og Henrikson mod Kommissionen, Sml. II, s. 1299, præmis 26, og af 11.12.1998, sag T-22/98, Scottish Soft Fruit Growers mod Kommissionen, Sml. II, s. 4219, præmis 34, og Rettens dom af 28.10.1993, sag T-83/92, Zunis Holding m.fl. mod Kommissionen, Sml. II, s. 1169, præmis 30). Det skal ligeledes erindres, at den form, hvori den anfægtede retsakt er blevet vedtaget, i princippet er uden betydning for analysen af dens retsvirkninger, idet de fortrinsvis skal undersøges på grundlag af retsaktens indhold (kendelsen i sagen BEUC mod Kommissionen, præmis 48, og i sagen Berthu mod Kommissionen, præmis 19).
- 57 I det foreliggende tilfælde har sagsøgerne i det væsentlige påberåbt sig tre argumenter. De er for det første af den opfattelse, at deres begæring og afvisningen

heraf i den anfægtede retsakt snarere er »administrativ« end »lovgivningsmæssig«. Dette skyldes den omstændighed, at Kommissionen var forpligtet til i tæt samarbejde med arbejdsgruppen og repræsentanterne for industrien at foretage en vurdering, der overholdt de i direktiv 67/548 opstillede principper og kriterier, med henblik på en korrekt klassificering af colophonium i forhold til stoffets iboende egenskaber og på grundlag af de oplysninger, som de erhvervsdrivende, herunder sagsøgerne, var fremkommet med. For det andet udgør den anfægtede retsakt, som afviser afklassificeringen af colophonium, Kommissionens endelige stillingtagen i forhold til sagsøgerne og bringer dermed den »administrative« fase af beslutningsprocessen til ophør, idet forskriftsudvalget ikke kan foretage den ønskede afklassificering, når Kommissionen ikke har stillet forslag herom. Sagsøgerne har for det tredje sammenlignet behandlingen af deres begæring med behandlingen af en klage inden for konkurrenceretten for at konkludere, at den anfægtede retsakt svarer til en afgørelse om afvisning eller henlæggelse af en klage, hvorfor den har endelige og bindende retsvirkninger for dem. Sagsøgerne har i denne forbindelse navnlig påberåbt sig retspraksis, hvorefter Kommissionen skal foretage en omhyggelig og upartisk undersøgelse af deres »klage«.

— Den påståede administrative og individuelle karakter af undersøgelsen af stoffers egenskaber

58 Det skal for det første fastslås, at alle sagsøgernes argumenter støttes på den påstand, at procedurerne og de foranstaltninger, der træffes i forbindelse med tilpasningen af direktiv 67/548 til den tekniske udvikling, er administrative, da de skal føre til vedtagelsen af individuelle retsakter. Således som det er bemærket ovenfor i præmis 50-53, udgør proceduren med tilpasning af direktivet til den tekniske udvikling imidlertid, både på grund af formen og resultatet, en procedure, som fører til vedtagelsen af generelle foranstaltninger.

59 Retten finder for det andet, at sagsøgerne ikke gyldigt kan gøre gældende, at den indledende fase af undersøgelsen af stoffers iboende egenskaber er af »administra-

tiv« karakter. Det er korrekt, at denne indledende fase af undersøgelsen — der ikke er genstand for udtrykkelige regler — går forud for forslaget om klassificering eller afklassificering, som udløser beslutningsprocessen, således som det er bestemt i artikel 29 i direktiv 67/548. Den er endvidere omfattet af enekompetencen for Kommissionen, som i tæt samarbejde med arbejdsgruppen bestående af nationale eksperter, herunder repræsentanter for industrien, i vidt omfang bygger sin vurdering på oplysninger og undersøgelser, der er fremlagt af erhvervsdrivende inden for den berørte industrigren og sammenslutninger heraf. Dette er ikke desto mindre utilstrækkeligt til at konkludere, at denne indledende fase af undersøgelsen kan sammenlignes med undersøgelsesprocedurer, som skal føre til vedtagelsen af individuelle retsakter, der vedrører visse produkter og visse erhvervsdrivende, såsom de procedurer, der navnlig findes inden for konkurrenceretten eller bestemmelserne om udenrigshandel. I modsætning til de forskellige faser — også de indledende — af proceduren om tilpasning af direktiv 67/548 til den tekniske udvikling har disse procedurer generelt til formål at vedtage individuelle foranstaltninger, hvilken omstændighed i øvrigt begrundes af processuelle garantier, som de berørte erhvervsdrivende ydes. Det er i et vist omfang ligeledes korrekt, at antidumping-procedurerne, selv om de fører til vedtagelsen af generelle bestemmelser, ifølge retspraksis er administrative, fordi de særligt rammer visse erhvervsdrivende, og fordi de fastsætter processuelle garantier for disse erhvervsdrivende (jf. i denne retning Domstolens dom af 30.9.2003, sag C-76/01 P, Eurocoton m.fl. mod Rådet, Sml. I, s. 10091, præmis 69 ff.).

- 60 I det foreliggende tilfælde er disse kriterier åbenbart ikke opfyldt. Den indledende undersøgelsesprocedure vedrørende de pågældende stoffers iboende egenskaber, som langt fra vedrører de pågældende erhvervsdrivendes individuelle interesser eller forbereder en afgørelse, der er rettet til dem individuelt, er kun den forudgående fase for forberedelsen af en generel retsakt, nemlig forslaget om ændring af et direktiv, således som det er bestemt i artikel 29 i direktiv 67/548. Endvidere kan den omstændighed, at Kommissionen og arbejdsgruppen tager hensyn til oplysninger fra industrien med henblik på klassificeringen eller afklassificeringen af stoffer, når de udarbejder forslag, der skal forelægges forskriftsudvalget, heller ikke i sig selv give den indledende undersøgelsesprocedure individuel karakter.

61 På baggrund af ovenstående kan den indledende undersøgelsesprocedure, som Kommissionen og arbejdsgruppen står i spidsen for, ikke adskilles fra rammerne herfor og dens formål. Det følger heraf, at sagsøgernes argument vedrørende dette punkt ikke kan tages til følge.

— Den påståede administrative og endelige karakter af Kommissionens afvisning og overførelsen af retspraksis vedrørende afvisning eller henlæggelse af klager på konkurrenceområdet

62 Det følger af ovenstående konstateringer, at sagsøgernes synspunkt om, at den anfægtede retsakt er en endelig administrativ foranstaltning, heller ikke kan tages til følge.

63 Desuden fører dette synspunkt i det væsentlige og i strid med principperne i den retspraksis, der er nævnt ovenfor i præmis 56, til, at borgerne gives mulighed for at omdanne den procedure, der fører til vedtagelsen af en generel foranstaltning om ændring af direktiv 67/548, til en individuel procedure, hvorved der rettes en skriftlig begæring til Kommissionen, der er forpligtet til at besvare denne begæring i henhold til den generelle regel om god forvaltningsskik i artikel 21, stk. 3, EF. Det skal imidlertid fastslås, at et sådant svar, selv om det er endeligt, ikke kan ændre den retlige art af den procedure, som fører til klassificering eller afklassificering af stoffer, og heller ikke i sig selv er tilstrækkeligt til at give modtageren søgsmålsinteresse.

64 Det fremgår i øvrigt af fast retspraksis, at en retsakt fra Kommissionen, der har karakter af et afslag, skal bedømmes efter arten af den henvendelse, den er svar på (Domstolens dom af 24.11.1992, forenede sager C-15/91 og C-108/91, Buckl m.fl. mod Kommissionen, Sml. I, s. 6061, præmis 22). Navnlig er en fællesskabsinstitutions afslag på at tilbagekalde eller ændre en retsakt kun i sig selv en retsakt, hvis

lovlighed kan prøves i henhold til artikel 230 EF, når den retsakt, som fællesskabsinstitutionen afslår at tilbagekalde eller ændre, selv kunne have været anfægtet i henhold til denne bestemmelse (Domstolens dom af 8.3.1972, sag 42/71, Nordgetreide mod Kommissionen, Sml. 1972, s. 41, org.ref.: Rec. s. 105, præmis 5, af 26.4.1988, forenede sager 97/86, 99/86, 193/86 og 215/86, Asteris m.fl. mod Kommissionen, Sml. s. 2181, præmis 17, af 17.5.1990, sag C-87/89, Sonito m.fl. mod Kommissionen, Sml. I, s. 1981, præmis 8, dommen i sagen Zunis Holding m.fl. mod Kommissionen, præmis 31, og kendelsen i sagen Scottish Soft Fruit Growers mod Kommissionen, præmis 41).

- 65 Det følger heraf, at i det foreliggende tilfælde kan den anfægtede retsakt, der afviser sagsøgernes begæring, ikke vurderes uafhængigt af den retsakt, der er udtrykkeligt omfattet af denne begæring, nemlig forslaget om ændring af direktiv 67/548. Den anfægtede retsakt udgør derfor kun en retsakt, der kan anfægtes, hvis forslaget om den ønskede ændring og klassificeringen af colophonium i bilag I til direktiv 67/548 ligeledes kunne være genstand for et annullationssøgsmål anlagt af sagsøgerne.
- 66 Det skal imidlertid understreges, at forslaget om den ændring af direktiv 67/548, som sagsøgerne har fremsat begæring om, heller ikke udgør en retsakt, hvis lovlighed kan prøves i henhold til artikel 230 EF, idet det er rent foreløbigt og forberedende. Det fremgår af fast retspraksis, at retsakter eller beslutninger, hvis tilblivelse omfatter flere stadier, principielt kun kan være genstand for et annullationssøgsmål, hvis det drejer sig om foranstaltninger, som definitivt fastlægger institutionens standpunkt som afslutning på denne procedure, modsat foreløbige foranstaltninger, der har til formål at forberede den endelige beslutning (kendelsen i sagen Berthu mod Kommissionen, præmis 19 og den deri nævnte retspraksis, og Rettens kendelse af 2.6.2004, sag T-123/03, Pfizer mod Kommissionen, Sml. II, s. 1631, præmis 22 ff.). Uafhængigt af den omstændighed, at den anfægtede retsakt er Kommissionens endelige svar på sagsøgernes begæring, indeholder den imidlertid kun en stillingtagen til en rent foreløbig og forberedende foranstaltning, som derfor ikke kan være genstand for et annullationssøgsmål. Det følger tydeligere heraf, også i lyset af den ovenfor i præmis 64 nævnte retspraksis, at den anfægtede retsakt ikke er en retsakt, hvis lovlighed kan prøves i henhold til artikel 230 EF.

67 Endvidere er betingelserne for, at sagsøgernes eventuelle sagsanlæg til prøvelse af klassificeringen af colophonium i bilag I til direktiv 67/548 kan antages til realitetsbehandling, åbenbart ikke opfyldt i denne sag. Det følger ganske vist af fast retspraksis, at selv en generel retsakt under visse omstændigheder kan vedrøre visse personer eller erhvervsdrivende umiddelbart og individuelt, idet de rammes på grund af visse egenskaber, som er særlige for dem, eller på grund af en faktisk situation, der adskiller dem fra andre (jf. Rettens kendelse af 12.3.1998, sag T-207/97, Berthu mod Rådet, Sml. II, s. 509, præmis 23 og den deri nævnte retspraksis). I det foreliggende tilfælde har sagsøgerne dog end ikke forsøgt at godtgøre, at de var individuelt og umiddelbart berørte i den i artikel 230, stk. 4, EF's forstand af en eventuel ændring af artikel 67/458, navnlig af en eventuel klassificering eller afklassificering af colophonium. Sagsøgerne har derimod anført, at de som den anfægtede retsakts adressater ikke skal godtgøre, at de var umiddelbart og individuelt berørte i artikel 230, stk. 4, EF's forstand.

68 I denne sammenhæng skal sagsøgernes argument vedrørende retspraksis om antagelse til realitetsbehandling af søgsmål til prøvelse af beslutninger om at indlede en indgående undersøgelsesprocedure i henhold til artikel 88, stk. 2, EF (jf. ovenfor, præmis 45) ligeledes forkastes. Denne retspraksis kan nemlig ikke overføres på tilfældet i denne sag, for det første da procedurerne til kontrol af statsstøtte til forskel fra proceduren i denne sag vedrører vedtagelsen af en individuel administrativ retsakt og ikke en generel retsakt (jf. ovenfor, præmis 59). For det andet vedrører retspraksis om statsstøtte først og fremmest forholdet mellem Kommissionen og medlemsstaten. Denne retspraksis vedrører derfor principalt de særlige retsvirkninger for medlemsstaterne — og i mindre omfang for borgerne — af Kommissionens foreløbige kvalificering af en statslig foranstaltning som ny støtte i forhold til artikel 88, stk. 3, EF. For det tredje har Kommissionens afslag på at fremkomme med et forslag om afklassificering af et stof ikke nogen lighed med en beslutning om at indlede en sådan indgående undersøgelsesprocedure vedrørende statsstøtte, som herudover kan føre til det af klageren ønskede resultat.

69 Det følger af ovenstående, at sagsøgernes argument om den anfægtede retsakts administrative, individuelle og endelige karakter skal forkastes.

- 70 Endelig skal sagsøgenes argument om, at retspraksis vedrørende afvisning eller henlæggelse af klager inden for konkurrenceretten skal overføres på denne sag, ligeledes forkastes. Denne retspraksis vedrører nemlig ikke borgeres deltagelse i den procedure, som fører til vedtagelsen eller ændringen af direktiver. For så vidt angår procedurer, der fører til vedtagelse af generelle foranstaltninger, er det i øvrigt kun i undtagelsestilfælde, at retspraksis har anerkendt, at »ansøgere« eller »klagere« har søgsmålsadgang, navnlig når personen har processuelle garantier, der udtrykkeligt er fastsat i den pågældende lovgivning (jf. nedenfor, præmis 72 og 73).
- 71 Derfor skal Retten nu undersøge, om sagsøgerne i forbindelse med proceduren om tilpasning af direktiv 67/548 til den tekniske udvikling har processuelle garantier, som indebærer, at denne sag kan antages til realitetsbehandling.

Processuelle garantier for borgere i forbindelse med proceduren om tilpasning af direktiv 67/548 til den tekniske udvikling

— Indledende bemærkninger

- 72 Der skal indledningsvis erindres om den retspraksis, hvorefter den omstændighed, at en person på den ene eller anden måde deltager i den proces, som fører til vedtagelsen af en retsakt udstedt af Fællesskabet, udelukkende individualiserer denne person i forhold til den pågældende retsakt, såfremt de pågældende fællesskabsbestemmelser tilsikrer vedkommende visse processuelle garantier (jf. i denne retning Rettens dom af 17.1.2002, sag T-47/00, Rica Foods mod Kommissionen, Sml. II, s. 113, præmis 55, domme af 11.9.2002, sag T-13/99, Pfizer Animal Health mod Rådet, Sml. II, s. 3305, præmis 101, og sag T-70/99, Alpharma mod Rådet, Sml. II, s. 3495, præmis 93, samt Rettens kendelse af 29.4.2002, sag T-339/00, Bactria mod Kommissionen, Sml. II, s. 2287, præmis 51, og af 16.2.2005, sag T-142/03, Fost Plus mod Kommissionen, Sml. II, s. 589, præmis 61 ff.).

73 Det følger i øvrigt ligeledes af fast retspraksis, at i princippet kræver hverken proceduren for udarbejdelse af generelle retsakter eller de generelle retsakter selv deltagelse i medfør af fællesskabsrettens almindelige grundsætninger, såsom retten til at blive hørt, af de berørte personer, da disses interesser anses for repræsenteret af de politiske instanser, som har til opgave at vedtage de nævnte retsakter (jf. i denne retning Rettens kendelse af 15.9.1998, sag T-109/97, Molkerei Großbraunshain og Bene Nahrungsmittel mod Kommissionen, Sml. II, s. 3533, præmis 60, og af 9.11.1999, sag T-114/99, CSR Pampryl mod Kommissionen, Sml. II, s. 3331, præmis 50). Når processuelle rettigheder således ikke er udtrykkeligt garanteret, ville det være i strid med ordlyden af og ånden bag artikel 230 EF, såfremt enhver borger, som har deltaget i forberedelsen af en lovgivningsmæssig akt, efterfølgende kan anlægge sag til prøvelse heraf (kendelsen i sagen Molkerei Großbraunshain og Bene Nahrungsmittel mod Kommissionen, præmis 68, og i sagen CSR Pampryl mod Kommissionen, præmis 50, og Rettens kendelse af 30.1.2001, sag T-215/00, La Conquete mod Kommissionen, Sml. II, s. 181, præmis 42, der er stadfæstet ved Domstolens kendelse af 30.1.2002, sag C-151/01 P, La Conquete mod Kommissionen, Sml. I, s. 1179, præmis 42 ff.).

74 Endvidere har Retten vedrørende et område, der ligger tæt på det område, der er reguleret ved direktiv 67/548, nemlig kosmetiske midler reguleret af Rådets direktiv 76/768/EØF af 27. juli 1976 om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om kosmetiske midler (EFT L 262, s. 169), som ændret ved bl.a. Rådets direktiv 93/35/EØF af 14. juni 1993 (EFT L 151, s. 32), udtalt, at kontradiktionsprincippet er et grundlæggende princip i fællesskabsretten, som gælder for enhver administrativ procedure, som indledes over for en bestemt person, og som kan munde ud i en retsakt, der er bebyrdende for den pågældende, men det kan normalt ikke finde anvendelse på procedurer, der fører til vedtagelsen af generelle retsakter (jf. Rettens dom af 16.7.1998, sag T-199/96, Bergaderm og Goupil mod Kommissionen, Sml. II, s. 2805, præmis 58 og den deri nævnte retspraksis). Det er imidlertid kun undtagelsesvis, at berørte tredjemænds deltagelse i sådanne procedurer er udtrykkeligt forudsat. Dette er navnlig tilfældet for antidumpingprocedurer, hvorunder der udtrykkeligt kan være sikret en vis ret til kontradiktion i forbindelse med vedtagelsen af en generel retsakt (dommen i sagen Bergaderm og Goupil mod Kommissionen, præmis 59, kendelsen i sagen Molkerei Großbraunshain og Bene Nahrungsmittel mod Kommissionen, præmis 69, og kendelsen af 30.1.2001, La Conquete mod Kommissionen, præmis 46).

75 I lyset af denne retspraksis skal det først undersøges, om direktiv 67/548 udtrykkeligt yder berørte erhvervsdrivende processuelle garantier. Dernæst finder Retten det nødvendigt at undersøge spørgsmålet, om sagsøgerne undtagelsesvis i den særlige retlige sammenhæng i denne sag kan gøre stiltiende processuelle garantier, der følger af et generelt retsprincip, gældende.

— Udtrykkelige processuelle garantier i forbindelse med proceduren om tilpasning af direktiv 67/548 til den tekniske udvikling

76 Det skal fastslås, at direktiv 67/548 hverken indeholder bestemmelser, som giver berørte erhvervsdrivende, der befinder sig i sagsøgernes situation, ret til at deltage i den pågældende tilpasningsprocedure, eller regler, som pålægger Kommissionen at følge en procedure, hvorunder de erhvervsdrivende nyder processuelle garantier, inden den fremlægger et tilpasningsforslag.

77 Selv om det er korrekt, at punkt 1.7.2, stk. 3, i bilag VI til direktiv 67/548 bestemmer, at en producent, forhandler eller importør, der er i besiddelse af nye oplysninger, kan fremsætte et forslag til en medlemsstats kompetente myndigheder med henblik på at få foretaget en ændring af bilag I, vedrører denne mulighed kun forholdet mellem den berørte erhvervsdrivende og medlemsstaten. Muligheden giver dermed på fællesskabsplan hverken disse erhvervsdrivende ret til at indlede proceduren eller en processuel garanti til deres fordel, såsom retten til at blive hørt (jf. i denne retning kendelse afsagt af Rettens præsident den 10.2.2005, sag T-291/04 R, *Enviro Tech Europe og Enviro Tech International mod Kommissionen*, Sml. II, s. 475, præmis 68, og vedrørende en tilsvarende situation kendelsen i sagen *Bactria mod Kommissionen*, præmis 51, og som er stadfæstet ved Domstolens kendelse af 12.12.2003, sag C-258/02 P, *Bactria mod Kommissionen*, Sml. I, s. 15105, præmis 43 og 44).

78 Ligeledes pålægger punkt 4.1.3, 4.1.4 og 4.1.5 i bilag VI til direktiv 67/548 kun de erhvervsdrivende at give medlemsstaterne meddelelse om oplysninger, der er af betydning for klassificeringen. Kommissionens forpligtelse i henhold til punkt 4.1.5, stk. 2, i bilag VI til direktiv 67/548 til at give de øvrige medlemsstater oplysninger vedrører kun det eventuelle forslag til klassificering, som er fremsendt af den medlemsstat, som modtog disse oplysninger, og ikke oplysningerne som sådan, hvilke kun fremsendes til de øvrige medlemsstater på deres udtrykkelige anmodning. Herudover vedrører disse forpligtelser udelukkende de særligt farlige stoffer, der omhandles i punkt 4.2.1-4.2.3, og ikke sensibiliserende stoffer såsom colophonium. Endelig indeholder artikel 14 i direktiv 67/548, som sagsøgerne har støttet sig til i denne sammenhæng, kun en forpligtelse til at give meddelelse til erhvervsdrivende, der befinder sig en situation, der ikke har nogen forbindelse med sagsøgernes situation i denne sag.

79 Det fremgår hverken af disse bestemmelsers ordlyd eller ånd, at disse forpligtelser medfører, at der ydes visse processuelle garantier på fællesskabsplan. Uden at der er behov for at undersøge, om der findes eventuelle processuelle garantier ydet af medlemsstaterne, skal det fastslås, at ovennævnte meddelelsespligt, navnlig for særligt farlige stoffer, fuldt ud og objektivt forfølger et mål af almen interesse. Der er nemlig tale om opfyldelsen af almene formål om beskyttelse af folkesundheden, sikkerheden og miljøet på grundlag af de nyeste oplysninger om farlige stoffer gennem en effektiv og ensartet iværksættelse af direktiv 67/548. Dette bekræftes i punkt 4.1.5, stk. 1, i bilag VI til direktiv 67/548 »for så hurtigt som muligt at harmonisere klassificeringen i hele Fællesskabet efter fremgangsmåden i artikel 28 i [...] direktiv[et]«.

80 Det følger heraf, at disse bestemmelser ikke indebærer nogen processuel garanti på fællesskabsplan til fordel for berørte erhvervsdrivende, som således skulle medføre, at denne sag kan antages til realitetsbehandling (jf. i denne retning kendelse af 30.1.2001, La Conquete mod Kommissionen, præmis 44-49, og som er stadfæstet ved kendelse af 30.1.2002, La Conquete mod Kommissionen, præmis 42 ff.).

81 Det skal for god ordens skyld anføres, at de pågældende bestemmelser klart adskiller sig fra bestemmelserne i Fællesskabets ordning med generelle toldpræferencer, som ligger bag DuPont-sagen (Rettens dom af 12.9.2002, sag T-113/00, DuPont Teijin Films Luxembourg m.fl. mod Kommissionen, Sml. II, s. 3681, præmis 47-55), i det omfang disse sidstnævnte bestemmelser pålægger fællesskabsforvaltningen en ubetinget handlingsforpligtelse, efter at en erhvervsdrivende er fremkommet med oplysninger, hvilken forpligtelse svarer til en processuel garanti til fordel for den erhvervsdrivende, hvis overholdelse skal være underlagt en effektiv domstolskontrol. Sagsøgers situation kan heller ikke sammenlignes med den situation, der lå bag dommen i sagen Pfizer Animal Health mod Rådet og i sagen Alpharma mod Rådet, begge nævnt ovenfor i præmis 72, hvori Retten fandt, at selv om proceduren i artikel 24 i Rådets direktiv 70/524/EØF af 23. november 1970 om tilsætningsstoffer til foderstoffer (EFT 1970 III, s. 743) ikke som sådan gav de berørte erhvervsdrivende ret til at deltage, skulle der ikke desto mindre tages hensyn til den omstændighed, at sagsøgeren som ansøger i henhold til artikel 9g, stk. 2 og 4, i direktiv 70/524 selv havde givet anledning til indledningen af den i direktivets artikel 4 omhandlede procedure. Denne sidstnævnte bestemmelse bestemmer nemlig udtrykkeligt, at afgørelsesprocessen iværksættes på den berørte erhvervsdrivendes anmodning og giver ham i øvrigt — i modsætning til de bestemmelser, der regulerer proceduren i den foreliggende sag — processuelle garantier, såsom retten til at få underretning under de forskellige faser i denne procedure, såfremt hans ansøgning eventuelt ikke opfylder kravene, såfremt den afslås, eller endog hvis behandlingen af hans ansøgning blot udsættes (dommen i sagen Pfizer Animal Health mod Rådet, præmis 101 og 102, og i sagen Alpharma mod Rådet, præmis 93 og 94).

82 På baggrund af ovenstående skal det konkluderes, at de relevante bestemmelser i denne sag ikke fastsætter processuelle garantier i henhold til den retspraksis, der er omtalt i præmis 72 ff., som beskytter sagsøgerne, og som de kan påberåbe sig for at godtgøre, at den anfægtede retsakt har bindende retsvirkninger for dem.

— Processuelle garantier, der følger af generelle retsprincipper

- 83 Sagsøgerne har i sammenhæng med deres argumentation om den pågældende procedures administrative og individuelle karakter påberåbt sig Kommissionens forpligtelse til omhyggeligt og upartisk at undersøge alle de relevante faktiske og retlige forhold, der er fremlagt af de berørte erhvervsdrivende (herefter »forpligtelsen til at udvise omhu«). Ifølge sagsøgerne udgør forpligtelsen til at udvise omhu en processuel garanti, der beskytter dem i forbindelse med den indledende undersøgelse af stoffers iboende egenskaber, og Kommissionens overholdelse heraf er underlagt Fællesskabets retsinstansers kontrol.
- 84 Det skal i denne henseende først anføres, at deltagelsen af repræsentanter for den berørte industrigren bestemt er et vigtigt element ved den vedvarende og effektive tilpasning af direktiv 67/548 til den hurtige tekniske og videnskabelige udvikling, som industrien står over for. Det fremgår bl.a. af de berørte erhvervsdrivendes oplysningspligt (jf. ovenfor, præmis 76 ff.) og af sammensætningen af den arbejdsgruppe, som bistår Kommissionen med denne opgave, og som navnlig består af repræsentanter for den berørte industrigren. De erhvervsdrivendes interesser er således på passende vis repræsenteret i forbindelse med proceduren om tilpasning af direktiv 67/548 til den tekniske udvikling (jf. analogt kendelsen i sagen Molkerei Großbraunshain og Bene Nahrungsmittel mod Kommissionen, præmis 60). For god ordens skyld skal det nævnes, at repræsentationens effektivitet i øvrigt i denne sag synes at fremgå af arbejdsgruppens hensyntagen til oplysninger fra den pågældende industrigren, hvilket bekræftes af de forskellige forhold i sagsakterne.
- 85 Det er ligeledes sikkert, at Kommissionen og arbejdsgruppen, der modtager disse oplysninger, i forbindelse med den indledende undersøgelsesfase, som går forud for udarbejdelsen af et forslag om ændring af direktiv 67/548, har til opgave omhyggeligt og upartisk at undersøge alle relevante forhold i den enkelte sag (jf. analogt dommen i sagen Pfizer Animal Health mod Rådet, præmis 171 og 172, og i sagen Alpharma mod Rådet, præmis 182 og 183, der henviser til Technische

Universität München-dommen, nævnt ovenfor i præmis 43, præmis 14). Det skal endvidere erindres, at i forbindelse med fællesskabsbestemmelserne om antibiotika i foderstoffer og anvendelsen af forsigtighedsprincippet, som kræver en så vidt muligt udtømmende risikoevaluering på grundlag af en videnskabelig rådgivning, der er baseret på principperne om kompetence, åbenhed og uafhængighed, udtalte Retten, at forpligtelsen til at udvise omhu udgør en vigtig garanti for sagsbehandlingen med henblik på at sikre, at foranstaltningerne er videnskabeligt objektive, og undgå, at der træffes vilkårlige foranstaltninger (dommen i sagen Pfizer Animal Health mod Rådet, præmis 172, og i sagen Alpharma mod Rådet, præmis 183).

86 I modsætning til sagsøgernes argumenter følger det imidlertid hverken af denne retspraksis eller af den i præmis 72 ff. omtalte retspraksis, at de berørte erhvervsdrivende kan påberåbe sig forpligtelsen til at udvise omhu i forbindelse med en procedure, som fører til vedtagelsen af generelle foranstaltninger, på samme måde, som de kan støtte sig til processuelle garantier i forbindelse med en procedure bestemt til vedtagelse af en individuel administrativ retsakt. Retten fastslår derimod, at forpligtelsen til at udvise omhu i sammenhæng med ovennævnte retspraksis og med den foreliggende sag i det væsentlige udgør en objektiv processuel garanti, der følger af fællesskabsinstitutionens absolutte og ubetingede forpligtelse til at udarbejde en generel retsakt og ikke af udøvelsen af nogen som helst individuel ret.

87 I forbindelse med procedurer, som fører til vedtagelsen af generelle foranstaltninger, såsom i det foreliggende tilfælde, indebærer karakteriseringen af forpligtelsen til at udvise omhu som en processuel garanti nemlig ikke, at de erhvervsdrivende, som deltager i den pågældende procedure, direkte gives rettigheder, og at de får adgang til Fællesskabets retsinstanser. Denne fortolkning bekræftes af den omstændighed, at i dommen i sagen Pfizer Animal Health mod Rådet og i sagen Alpharma mod Rådet, begge nævnt ovenfor i præmis 72, blev annullationspåstandene ikke antaget til realitetsbehandling på grundlag af forpligtelsen til at udvise omhu som en processuel garanti, der beskytter sagsøgerne, men på grund af andre kriterier, herunder udtrykkelige processuelle garantier i de pågældende bestemmelser, som førte til, at sagsøgerne blev anset for individuelt berørte af den anfægtede forordning (dommen i sagen Pfizer Animal Health mod Rådet, præmis 90 ff., og i sagen Alpharma mod Rådet, præmis 82 ff.). Endvidere blev forpligtelsen til at udvise omhu i de nævnte

domme kun taget i betragtning ved undersøgelsen af de anfægtede retsakters lovlighed (dommen i sagen Pfizer Animal Health mod Rådet, præmis 171 ff., og i sagen Alpharma mod Rådet, præmis 182 ff.).

88 I forbindelse med proceduren om tilpasning af direktiv 67/548 til den tekniske udvikling består forpligtelsen til at udvise omhu principalt af et grundlæggende og objektivt formkrav, der af almen interesse pålægges i bestemmelser, som opfylder den videnskabelige objektivitet, som bygger på principperne om kompetence, åbenhed og uafhængighed (jf. analogt dommen i sagen Pfizer Animal Health mod Rådet, præmis 171 og 172, og generaladvokat Poiares Maduros forslag til afgørelse i sag C-141/02 P, hvori Domstolen afsagde dom den 22.2.2005, Kommissionen mod max.mobil, Sml. I, s. 1283, punkt 55 og 56). Det følger heraf, at rækkevidden af forpligtelsen til at udvise omhu klart adskiller sig fra den forpligtelse, der er i administrative procedurer, som er bestemt til vedtagelse af individuelle retsakter, i forbindelse med hvilke den beskyttende karakter af forpligtelsen til at udvise omhu i forhold til borgere er blevet anerkendt i retspraksis (jf. bl.a. Technische Universität München-dommen, nævnt ovenfor i præmis 43, præmis 14, Rettens dom af 18.9.1995, sag T-167/94, Nölle mod Rådet og Kommissionen, Sml. II, s. 2589, præmis 73-76, og af 9.7.1999, sag T-231/97, New Europe Consulting og Brown mod Kommissionen, Sml. II, s. 2403, præmis 37 ff.). Selv om forpligtelsen til at udvise omhu i forbindelse med en procedure, som fører til vedtagelsen af generelle foranstaltninger, i øvrigt ikke skaber individuelle rettigheder, som giver borgerne ret til at anlægge annulationssøgsmål, udelukker dette dog ikke, at de for Fællesskabets retsinstanter kan påberåbe sig, at et fællesskabsorgan har tilsidesat denne forpligtelse, når betingelserne for, at et annulationssøgsmål eller en erstatningssag kan antages til realitetsbehandling, er opfyldt (jf. i denne henseende Rettens dom af 17.3.2005, sag T-285/03, Agraz m.fl. mod Kommissionen, Sml. II, s. 1063, præmis 49-54).

89 Det skal i denne henseende ligeledes erindres, at ifølge den i præmis 73 og 74 omtalte retspraksis har de generelle fællesskabsretlige principper, såsom retten til at blive hørt og endog forpligtelsen til at udvise omhu, i forbindelse med processer om udarbejdelse af generelle retsakter ikke den samme rækkevidde, som er anerkendt i administrative procedurer, der er bestemt til vedtagelse af en individuel retsakt. Det følger heraf, at de beskyttende principper, der er udviklet i retspraksis i forbindelse

med sådanne administrative procedurer, ikke som sådan kan overføres på procedurer, som fører til vedtagelsen af generelle foranstaltninger, og at forpligtelsen til at udvise omhu i dette sidstnævnte tilfælde derfor ikke kan indebære, at der ydes en individuel processuel garanti (jf. i denne retning vedrørende retten til at blive hørt dommen i sagen Pfizer Animal Health mod Rådet, præmis 487 og den deri nævnte retspraksis). Det følger ligeledes heraf, at det er med urette, at sagsøgerne har påberåbt dommen i sagen max.mobil mod Kommissionen, nævnt ovenfor i præmis 43, hvilken dom i mellemtiden er blevet ophævet af Domstolen under appelsagen (dommen i sagen Kommissionen mod max.mobil, nævnt ovenfor i præmis 89).

- 90 Det følger af ovenstående, at sagsøgernes argument vedrørende forpligtelsen til at udvise omhu skal forkastes.
- 91 Da der hverken er udtrykkelige eller stiltiende processuelle garantier, som beskytter sagsøgerne i forbindelse med proceduren om tilpasning af direktiv 67/548 til den tekniske udvikling, kan den anfægtede retsakt derfor ikke anses for at have bindende retsvirkninger for sagsøgerne, og den er derfor ikke en retsakt, hvis lovlighed kan prøves i henhold til artikel 230 EF.
- 92 På baggrund af ovenstående skal det konkluderes, at den anfægtede retsakt ikke har bindende retsvirkninger for sagsøgerne, og at den derfor ikke ændrer deres retsstilling. Den udgør derfor ikke en retsakt, hvis lovlighed kan prøves i henhold til artikel 230, stk. 4, EF.

Sagsøgernes ret til en effektiv domstolsprøvelse

- 93 Endelig skal sagsøgernes argument om, at sagen skal antages til realitetsbehandling på grundlag af legalitetsprincippet og retten til effektiv domstolsprøvelse, undersøges, idet Retten er den eneste instans, som kan prøve den anfægtede retsakts lovlighed.

94 Det er i denne henseende tilstrækkeligt at erindre om retspraksis, hvorefter den omstændighed, at der eventuelt ikke foreligger andre retsmidler — såfremt det anses for godtgjort — ikke kan begrunde en fortolkningsbetinget ændring i den søgsmålsordning, der er fastlagt ved traktaten. En sådan omstændighed kan ifølge denne retspraksis i intet tilfælde medføre, at et annullationssøgsmål, der anlægges af en fysisk eller juridisk person, som ikke opfylder betingelserne i artikel 230, stk. 4, EF, skal antages til realitetsbehandling (Domstolens dom af 1.4.2004, sag C-263/02 P, Kommissionen mod Jégo-Quéré, Sml. I, s. 3425, præmis 36, Rettens dom af 22.2.2000, sag T-138/98, ACAV m.fl. mod Rådet, Sml. II, s. 341, præmis 68, og kendelsen af 29.4.2002, Bactria mod Kommissionen, præmis 54).

95 Det skal i øvrigt fastslås, at sagsøgerne ikke har godtgjort, at en erhvervsdrivende i deres situation ikke er i stand til at anfægte gyldigheden af den manglende afklassificering af colophonium gennem sagsanlæg ved de nationale retter mod den pågældende medlemsstats nationale gennemførelsesforanstaltninger. En sådan tvist kan imidlertid give anledning til en præjudiciel forelæggelse til vurdering af gyldigheden af det pågældende direktiv i medfør af artikel 234 EF (jf. i denne retning Rettens kendelse af 30.4.2003, sag T-154/02, Villiger Söhne mod Rådet, Sml. II, s. 1921, præmis 60 og 61). Det forekommer ikke at være udelukket, at sagsøgerne i det mindste kan fremsætte begæring om vedtagelse af en national foranstaltning, der kan anfægtes ved en national ret med påstand om f.eks., at de nationale myndigheder fraviger direktiv 67/548 for colophonium og alle nationale bestemmelser til gennemførelse heraf. Det skal i øvrigt understreges, at sagsøgerne tilsyneladende end ikke har forsøgt at anfægte — uanset gennem hvilken klageadgang — den nuværende klassificering af colophonium som et sensibiliserende stof, selv om denne klassificering allerede har været i kraft i mere end ti år, idet den blev indført med ændringerne ved direktiv 93/72 og 94/69. Sagsøgerne har dermed ikke godtgjort, at der ikke findes en passende national klageadgang. Det skal tilføjes, at såfremt det efter en konkret undersøgelse af de nationale processuelle regler kan godtgøres, at disse regler ikke tillader borgerne at anlægge sag om gyldigheden af den anfægtede retsakt, ændrer denne omstændighed ifølge Domstolens praksis på ingen måde ovenstående betragtninger, idet et sådant system ville forudsætte, at Fællesskabets retsinstanser i hvert enkelt konkret tilfælde undersøger og fortolker den nationale procesret, hvilket går ud over den kompetence, de er tillagt med hensyn til kontrollen med fællesskabsretsakternes lovlighed (Domstolens dom af 25.7.2002, sag C-50/00 P, Unión de Pequeños Agricultores mod Rådet, Sml. I, s. 6677, præmis 43).

96 Påstanden om annullation af den anfægtede retsakt skal derfor afvises.

2. *Formaliteten med hensyn til erstatningspåstanden*

Parternes argumenter

97 Sagsøgte har gjort gældende, at erstatningspåstanden også skal afvises i det omfang, den er blevet fremsat for sent. Sagsøgte har subsidiært gjort gældende, at erstatningspåstanden er åbenbart ugrundet.

98 Intervenienten har ikke fremsat bemærkninger til erstatningspåstandens antagelse til realitetsbehandling.

99 Sagsøgerne har bemærket, at det, for at en erstatningssag kan antages til realitetsbehandling, skal være godtgjort, at sagsøgte har handlet retsstridigt, at der er lidt et tab, og at der er årsagsforbindelse mellem adfærden og tabet (Domstolens dom af 2.12.1971, sag 5/71, Zuckerfabrik Schöppenstedt, Sml. 1971, s. 275, org.ref.: Rec. s. 975).

100 Hvad for det første angår adfærdens retsstridighed, følger det i denne sag af de forskellige anbringender til støtte for annullationen, at sagsøgtes adfærd ved vedtagelsen af den anfægtede retsakt, herunder sagsøgtes ansattes adfærd forud for

vedtagelsen, var ulovlig. Sagsøgerne er navnlig af den opfattelse, at Kommissionen, idet den afholdt sig fra at afklassificere colophonium, selv om det var »videnskabeligt begrundet«, ikke kun overskred sine beføjelser, men ligeledes undlod en omhyggelig og upartisk undersøgelse af deres klage og begæring, hvorved den tilsidesatte god forvaltningsskik.

101 Ifølge fast retspraksis er en retsstridig adfærd tilstrækkelig til, at Fællesskabet ifalder ansvar uden for kontrakt, når den anfægtede retsakt ikke har karakter af »lov«, og når Kommissionen ikke har en vid skønsmargin. I det foreliggende tilfælde er den anfægtede retsakt en individuel foranstaltning, som er rettet til sagsøgerne, og ikke en »lov«. Selv om det antages, at den anfægtede retsakt har karakter af »lov« — quod non — udgør Kommissionens vedtagelse heraf ifølge sagsøgerne en tilstrækkeligt kvalificeret krænkelse af en højere retsregel til beskyttelse af private (dommen i sagen Zuckerfabrik Schöppenstedt mod Rådet, og Rettens dom af 15.4.1997, sag T-390/94, Schröder m.fl. mod Kommissionen, Sml. II, s. 501) på grund af tilsidesættelsen af traktaten og flere grundlæggende fællesskabsretlige principper, som tilsigter at beskytte borgeres rettigheder og deres berettigede forventninger. Sagsøgerne har endvidere anført, at Kommissionen ikke har en vid skønsmargin i forbindelse med afgørelser om indførelse af et stof i bilag I til direktiv 67/548, eftersom den ved anvendelsen af de i samme direktiv fastsatte regler og kriterier er forpligtet til at foretage klassificeringen af stoffer ved hjælp af deres iboende egenskaber.

102 Hvad for det andet angår det tab, der er lidt på grund af den anfægtede retsakt, har sagsøgerne anført, at deres kunder i Den Europæiske Union som følge af den ulovlige klassificering ikke længere har tillid til colophonium, efterspørger erstatningsprodukter og ophører i visse tilfælde gradvist med at anvende produkter indeholdende colophonium, hvilket har den følge, at det pågældende marked og dermed sagsøgernes fortjeneste formindskes. Sagsøgerne har i øvrigt investeret meget tid, energi og økonomiske midler i løbet af proceduren for klassificering og etikettering inden for de sidste ti år, idet de navnlig har henholdt sig til rådgivning og juridiske og tekniske eksperter ved forberedelsen af den foreliggende sag. Sagsøgerne har vurderet, at det økonomiske tab, der indtil nu er lidt af denne årsag, er over 250 000 EUR. Subsidiært har sagsøgerne nedlagt påstand om, at

Retten fastslår, at Fællesskabet er ansvarlig for den direkte skade, der med sikkerhed kunne forudses, selv om tabet endnu ikke kan ansættes præcist (Domstolens dom af 2.6.1976, forenede sager 56/74-60/74, Kampffmeyer m.fl. mod Kommissionen og Rådet, Sml. s. 711, præmis 6).

103 Hvad for det tredje angår årsagsforbindelsen mellem den anfægtede retsakts ulovlighed og det lidte tab har sagsøgerne gjort gældende, at ophøret af handelsforbindelserne med deres kunder og disse sidstnævntes erstatning af colophonium med andre produkter følger direkte af den anfægtede retsakt. Sagsøgerne har i denne henseende nedlagt påstand om, at Retten erklærer, at sagsøgte er forpligtet til at erstatte det tab, de har lidt som følge af vedtagelsen af den anfægtede retsakt, og at erstatningsbeløbet skal aftales mellem parterne eller, i mangel af en sådan aftale, fastsættes af Retten (Domstolens dom af 14.5.1975, sag 74/74, CNTA mod Kommissionen, Sml. s. 533).

104 Hvad angår sagsøgtes indvending, hvorefter erstatningspåstanden er forældet, har sagsøgerne anført, at datoen for den anfægtede retsakts vedtagelse er udgangspunktet for beregningen af fristen for nedlæggelse af en sådan påstand, i det omfang retsaksen bringer den administrative undersøgelsesprocedure for colophonium til ophør. Kommissionen ville sandsynligvis have afvist enhver sag, der var anlagt inden den anfægtede retsakts vedtagelse som for tidligt anlagt. Den anfægtede retsakt er dateret den 23. august 2003, og sagsøgerne har anlagt sagen den 29. oktober 2003, dvs. inden for den frist på fem år, der er fastsat for anlæggelse af et erstatnings-søgsmål i medfør af artikel 288, stk. 2, EF.

Retten bemærkninger

105 Sagsøgte har gjort gældende, at erstatningspåstanden er forældet, da sagen er anlagt for sent, nemlig mere end ti år efter klassificeringen af colophonium som et farligt

stof i medfør af direktiv 93/72 og 94/69. Sagsøgte har subsidiært anført, at påstanden er åbenbart ugrundet, idet sagsøgte har henvist til Rettens kendelse af 17. december 2003, Krikorian m.fl. mod Parlamentet m.fl. (sag T-346/03, Sml. II, s. 6037, præmis 14 og 15).

106 Det skal først bemærkes, at i henhold til artikel 46 i statuten for Domstolen forældes krav mod Fællesskabet fem år efter, at den omstændighed, der ligger til grund for kravet, er indtrådt. Forældelsesfristen kan således ikke begynde at løbe, før alle betingelser for erstatningspligtens indtræden er opfyldt. Betingelserne er, at Fællesskabets institutioner har handlet retsstridigt, at der er lidt et tab, og at der er årsagsforbindelse mellem institutionernes adfærd og tabet (Domstolens dom af 27.1.1982, forenede sager 256/80, 257/80, 265/80, 267/80 og 5/81, Birra Wührer m.fl. mod Rådet og Kommissionen, Sml. s. 85, præmis 10, Rettens dom af 16.4.1997, sag T-20/94, Hartmann mod Rådet og Kommissionen, Sml. II, s. 595, præmis 107, og af 31.1.2001, sag T-76/94, Jansma mod Rådet og Kommissionen, Sml. II, s. 243, præmis 76). Betingelsen om, at der skal være vished for, at der er lidt et tab, er opfyldt, såfremt tabet er umiddelbart forestående og kan påregnes med tilstrækkelig sikkerhed, også selv om det endnu ikke kan opgøres nøjagtigt (Domstolens dom af 14.1.1987, sag 281/84, Zuckerfabrik Bedburg m.fl. mod Rådet og Kommissionen, Sml. s. 49, præmis 14).

107 Når der er tale om et tilfælde, hvor Fællesskabets ansvar har sin oprindelse i en generel retsakt, kan forældelsesfristen ikke begynde at løbe, førend retsaktens skadevoldende følger har vist sig, og følgelig ikke førend det tidspunkt, hvor der er vished for, at sagsøgerne har lidt et tab (dommen i sagen Birra Wührer m.fl. mod Rådet og Kommissionen, præmis 10, Rettens dom af 4.2.1998, sag T-246/93, Bühring mod Rådet, Sml. II, s. 171, præmis 66, og Rettens kendelse af 17.1.2001, sag T-124/99, Autosalone Ispra dei Fratelli Rossi mod Euratom, Sml. II, s. 53, præmis 23).

108 I det foreliggende tilfælde har sagsøgte med rette bemærket, at den klassificering af colophonium som et farligt stof, der fortsat er gældende, senest følger af ændringen af direktiv 67/548 ved direktiv 94/69, der trådte i kraft den 3. januar 1995, og datoen

for dens gennemførelse i medlemsstaternes nationale ret var den 1. september 1996. Det skal fastslås, at den anfægtede retsakt ikke ændrede på den allerede gældende klassificering.

- 109 Det følger heraf, at den skade, sagsøgerne har lidt, hvis den anses for godtgjort, ikke på nogen måde kan skyldes den anfægtede retsakt, men følger af iværksættelsen af direktiv 67/548 og nærmere bestemt af ændringen af direktivet for så vidt angår klassificeringen af colophonium. Endvidere følger det af stævningens punkt 99, således som sagsøgte med rette har gjort gældende, at sagsøgerne selv i det væsentlige er af den opfattelse, at årsagen til det påståede tab skal findes i »den ulovlige klassificering«, dvs. i den retsakt, der indeholder klassificeringen af colophonium som et farligt stof. Sagsøgernes påstand om, at den anfægtede retsakt er »udgangspunktet for et erstatningssøgsmål, i det omfang [den] bringer den administrative undersøgelsesprocedure for colophonium til ophør [...]«, skal forkastes. Endelig er denne sidste påstand henset til Rettens vurdering ovenfor i præmis 58 ff. ugrundet.
- 110 Det skal derfor undersøges, fra hvilket tidspunkt de betingelser, som erstatningspligten er underlagt, har været opfyldt i det foreliggende tilfælde.
- 111 Retten fastslår i denne henseende, at sagsøgerne, selv efter at sagsøgte udtrykkeligt har gjort forældelse gældende, ikke har været i stand til at fremlægge konkrete forhold, der kan fastlægge den dato eller den periode, hvor alle de betingelser, som erstatningspligten er underlagt, er opfyldt. Sagsøgerne har begrænset sig til på en vag og ikke særligt underbygget måde at gøre gældende, at deres europæiske kunder som følge af »den ulovlige klassificering« havde mistet tilliden til colophonium, efterspurgte nye erstatningsprodukter og delvist løbende ophørte med at anvende produkter indeholdende colophonium, hvorved sagsøgernes markedsandele og deres fortjeneste blev formindsket. Sagsøgerne har heller ikke præciseret det

påståede tabs øjeblikkelige eller vedvarende karakter. Uafhængigt af spørgsmålet, om disse forhold i sig selv er tilstrækkelige til at fastslå, at der foreligger en skade, og at der er årsagsforbindelse med den påståede ulovlige adfærd, kan man af disse påstande hverken udlede den præcise dato eller den periode, hvorunder en sådan skadelig situation er blevet skabt af den anfægtede klassificering.

- 112 På baggrund af ovenstående finder Retten, at sagsøgte med rette har gjort gældende, at det påståede tab, hvis det antages faktisk at være forvoldt af klassificeringen af colophonium og dermed, at betingelserne i artikel 288, stk. 2, EF er opfyldt, nødvendigvis må være opstået umiddelbart efter direktiv 94/69's ikrafttræden eller senest umiddelbart efter gennemførelsen af direktiv 94/69 i medlemsstaterne, hvortil fristen var fastsat til den 1. september 1996. Under hensyn til sagsøgernes egne påstande, hvorefter klassificeringen af colophonium som et farligt stof er årsagen til det påståede tab, er det højest usandsynligt, at den først har forvoldt eller i det mindste begyndt at forvolde sine påståede skadelige virkninger i slutningen af 1990'erne eller senere.
- 113 Under alle omstændigheder påhviler det sagsøgerne under hensyn til den af sagsøgtes underbyggede indvending, der er rejst herom i punkt 51 og 53 i formalitetsindsigelsen, idet de påstande, der fremgår af stævningen, er yderst vage, at fremlægge supplerende forhold vedrørende den nøjagtige dato eller periode for de påståede skadelige virkningers opståen samt for det påståede tabs eventuelle vedvarende karakter. Dette gælder så meget desto mere som sagsøgerne efter eget udsagn havde kendskab til de skadelige virkninger, som klassificeringen af colophonium havde på deres erhvervsvirksomhed fra 1990'erne, under hvilken periode de begyndte at udfolde mange anstrengelser med henblik på at opnå afklassificering ved de kompetence fællesskabsinstanser.
- 114 Da sagsøgerne imidlertid ikke er fremkommet med præciseringer herom som svar på formalitetsindsigelsen, skal Retten for at træffe afgørelse om indsigelsen tage

hensyn til i det mindste den dato, der er sat for gennemførelsen af direktiv 94/69 i national ret, på hvilken dato den klassificering af colophonium, der fortsat er gældende, ubestrideligt havde virkninger i medlemsstaternes retsordener.

- 115 Det følger heraf, at i henhold til artikel 46 i statuten for Domstolen begynde forældelsesfristen på fem år for anlæggelse af et erstatningssøgsmål at løbe senest den 1. september 1996, hvis sagsøgernes påståede tab var et øjeblikkeligt tab. Sagsøgernes sagsanlæg med påstand om, at Kommissionen er ansvarlig uden for kontrakt, er i så fald, da der ikke er nogen handling, som afbryder forældelsen inden stævningens indlevering den 29. oktober 2003, forældet, således at erstatningspåstanden skal afvises.
- 116 Selv om sagsøgerne ikke har fremsat særskilte argumenter herom, finder Retten, at det af sagsøgerne påståede tab ikke nødvendigvis var øjeblikkeligt, men kunne være vedvarende. I tilfælde af et sådant vedvarende tab finder forældelsen i henhold til artikel 46 i statuten for Domstolen anvendelse på den periode, der ligger mere end fem år forud for tidspunktet for afbrydelsen af forældelsen, uden at påvirke de rettigheder, der er stiftet under senere perioder (jf. Rettens dom af 21.4.2005, sag T-28/03, Holcim (Deutschland) mod Kommissionen, Sml. II, s. 1357, præmis 70 og den deri nævnte retspraksis). I denne forbindelse bemærkes, at artikel 46 i statuten for Domstolen bestemmer, at forældelsen afbrydes enten ved indgivelse af stævning til Domstolen, eller ved at den skadelidte forud gør sit krav gældende over for vedkommende institution.
- 117 Det fremgår imidlertid af sagsakterne, at sagsøgerne ikke som krævet i artikel 46, andet punktum, i statuten for Domstolen har gjort krav gældende over for Kommissionen for at opnå erstatning for deres tab. Den blotte indlevering af stævningen i denne sag den 29. oktober 2003 kan derfor eventuelt anses for afbrydelse af forældelsen i den i artikel 46 i statuten for Domstolen omhandlede forstand.

- 118 På baggrund af ovenstående skal den foreliggende påstand i tilfælde af et vedvarende tab under alle omstændigheder afvises, for så vidt den vedrører tab, der påstås at være lidt i en periode, der ligger mere end fem år før ovennævnte dato, dvs. inden den 29. oktober 1998.
- 119 For så vidt som erstatningspåstanden vedrørende en eventuel vedvarende skade endvidere ikke er forældet, finder Retten, der i henhold til procesreglementets artikel 113 til enhver tid af egen drift kan afgøre, om sagen skal afvises, at erstatningspåstanden i øvrigt skal afvises, da den ikke overholder kravene i procesreglementets artikel 44, stk. 1, litra c).
- 120 Ifølge denne bestemmelse skal stævningen nemlig indeholde en angivelse af søgsmålets genstand og en kort fremstilling af søgsmålsgrundene. Disse angivelser skal være tilstrækkeligt klare og præcise til, at sagsøgte kan tilrettelægge sit forsvar, og Retten i givet fald på det således foreliggende grundlag kan tage stilling til sagen. Af retssikkerheds- og retsplejehensyn er det en forudsætning for, at en sag kan antages til realitetsbehandling, at de væsentlige faktiske og retlige omstændigheder, som søgsmålet støttes på, eventuelt kortfattet, men dog på en sammenhængende og forståelig måde, fremgår af selve stævningen. Hvad nærmere bestemt angår en stævning, hvori der nedlægges påstand om betaling af erstatning for skade forvoldt af en fællesskabsinstitution, skal en sådan stævning indeholde de elementer, der gør det muligt at identificere den adfærd, som sagsøgeren bebrejder institutionen, grundene til, at han antager, at der består en årsagsforbindelse mellem adfærden og det tab, han hævder at have lidt, samt karakteren og størrelsen af dette tab (Rettens dom af 10.2.2004, forenede sager T-215/01, T-220/01 og T-221/01, Calberson GE mod Kommissionen, Sml. II, s. 587, præmis 176, og af 3.2.2005, sag T-19/01, Chiquita Brands m.fl. mod Kommissionen, Sml. II, s. 315, præmis 64 ff.).
- 121 Det skal imidlertid fastslås, at stævningen i den foreliggende sag ikke opfylder disse betingelser, i det omfang den ikke klart, utvetydigt, sammenhængende og forståeligt

identificerer dels de forhold, der er årsag til det påståede tab, dels årsagsforbindelsen mellem den påståede ulovlige adfærd og tabet.

- 122 Sagsøgernes påstande vedrørende tabets oprindelse er så vage, at de ikke gør det muligt for Retten at træffe afgørelse. Som det fremgår af konstateringerne ovenfor i præmis 108-113, viser det sig umuligt tilstrækkeligt præcist at identificere den udløsende faktor, begyndelsen og dermed en eventuel varighed for det lidte tab. Endvidere mangler sagsøgerne fortsat at fremlægge konkrete forhold, der gør det muligt at forstå, hvorledes det økonomiske tab, der er vurderet til mindst 250 000 EUR, og som de hævder at have lidt på grund af deres anstrengelser for at opnå afklassificering af colophonium, og det påståede tab som følge af det påståede ophør af handelsforbindelserne med deres kunder er blevet forårsaget af den ulovlige adfærd, der principalt er gjort gældende, nemlig den anfægtede retsakt som sådan.
- 123 Endvidere skal det anføres, at sagsøgernes argumentation med hensyn til årsagsforbindelsen er selvmodsigende: dels har de principalt påstået, at tabet skyldes den anfægtede retsakt som sådan, dels har de anført, i det mindste stiltiende, at det er den »ulovlige klassificering«, der er årsag til deres tab, hvilket er i strid med den første påstand. Sagsøgerne har ikke desto mindre i stævningens punkt 102 konkluderet, at »for så vidt angår årsagsforbindelsen mellem den anfægtede [retsakt] [...] og det lidte tab [...] er det åbenbart, at ophøret af handelsforbindelserne med [deres] kunder og kundernes erstatning af colophonium med andre produkter er den direkte følge af Kommissionens negative afgørelse om afklassificering af colophonium i bilag I til direktiv 67/548«.
- 124 Det følger heraf, at stævningen ikke for så vidt angår identifikationen af det påståede tab og årsagsforbindelsen mellem den påståede ulovlige adfærd og tabet opfylder betingelserne i procesreglementets artikel 44, stk. 1, litra c). Selv om det antages, at erstatningspåstanden kan antages til realitetsbehandling, følger det endelig af ovenstående, at den under alle omstændigheder er åbenbart ugrundet.

125 Erstatningspåstanden skal derfor afvises.

3. Formaliteten med hensyn til ulovlighedsindsigelsen, der er rejst i medfør af artikel 241 EF

Parternes argumenter

126 Sagsøgte har ligeledes bestridt, at sagsøgernes ulovlighedsindsigelse mod direktiv 93/72 og 94/69 kan antages til realitetsbehandling.

127 Intervenienten har ikke fremsat bemærkninger til ulovlighedsindsigelsens antagelse til realitetsbehandling.

128 Sagsøgerne har subsidiært for det tilfælde, at annullationspåstanden afvises, nedlagt påstand om, at Retten i medfør af artikel 241 EF fastslår, at indførelsen af colophonium i bilag I til direktiv 67/548 ikke finder anvendelse på dem.

Rettens bemærkninger

129 For så vidt angår ulovlighedsindsigelsens antagelse til realitetsbehandling er det tilstrækkeligt at henvise til fast retspraksis, hvorefter hjemmelen i artikel 241 EF til at påberåbe sig, at en generel retsakt, forudsat at den udgør retsgrundlaget for den anfægtede retsakt, ikke udgør en selvstændig ret, men kun kan udøves under en

verserende retssag. Såfremt der derfor ikke er adgang til at anlægge et selvstændigt søgsmål, i denne sag om afvisningen af annullations- og erstatningspåstanden, kan artikel 241 EF ikke påberåbes (Domstolens dom af 16.7.1981, sag 33/80, Albini mod Rådet og Kommissionen, Sml. s. 2141, præmis 17, og af 11.7.1985, forenede sager 87/77, 130/77, 22/83, 9/84 og 10/84, Salerno m.fl. mod Kommissionen og Rådet, Sml. s. 2523, præmis 36, samt Rettens dom af 22.10.1996, sag T-154/94, CSF og CSME mod Kommissionen, Sml. II, s. 1377, præmis 16, og Rettens kendelse af 19.9.2001, forenede sager T-54/00 og T-73/00, Federación de Cofradías de Pescadores de Guipúzcoa m.fl. mod Rådet, Sml. II, s. 2691, præmis 82).

- ¹³⁰ Det følger heraf, at den ulovlighedsindsigelse, der er rejst i medfør af artikel 241 EF, skal afvises, uden at der er behov for at undersøge, om den anfægtede retsakt er forbundet med direktiv 93/72 og 94/69.

Sagens omkostninger

- ¹³¹ I henhold til procesreglementets artikel 87, stk. 2, pålægges det den tabende part at betale sagens omkostninger, hvis der er nedlagt påstand herom. Da sagsøgerne har tabt sagen, bør de i overensstemmelse med Kommissionens påstand pålægges at bære deres egne omkostninger og betale de af Kommissionen afholdte omkostninger.
- ¹³² I henhold til procesreglementets artikel 87, stk. 4, første afsnit, bærer medlemsstater, der er indtrådt i en sag, deres egne omkostninger. I denne sag pålægges det Republikken Finland som intervenient at bære sine egne omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

bestemmer

RET TEN (Tredje Afdeling)

- 1) **Sagen afvises.**

- 2) **Sagsøgerne bærer deres egne omkostninger og betaler de af Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber afholdte omkostninger.**

- 3) **Intervenienten bærer sine egne omkostninger.**

Således bestemt i Luxembourg den 14. december 2005.

E. Coulon
Justitssekretær

M. Jaeger
Afdelingsformand

Indhold

Retsforskrifter	II - 5847
1. Relevante bestemmelser i EF-traktaten	II - 5847
2. Klassificering som et farligt stof	II - 5848
3. Tilpasning af direktiv 67/548 til den tekniske udvikling	II - 5853
De faktiske omstændigheder og retsforhandlingerne	II - 5856
Retlige bemærkninger	II - 5860
1. Formaliteten med hensyn til påstanden om annullation af den anfægtede retsakt.	II - 5860
Parternes argumenter	II - 5860
Rettens bemærkninger	II - 5865
Indledende bemærkninger	II - 5865
Den anfægtede retsakts retlige status	II - 5867
— Indledende bemærkninger	II - 5867
— Den påståede administrative og individuelle karakter af undersøgelsen af stoffers egenskaber	II - 5868
— Den påståede administrative og endelige karakter af Kommissionens afvisning og overførelsen af retspraksis vedrørende afvisning eller henlæggelse af klager på konkurrenceområdet	II - 5870
Processuelle garantier for borgere i forbindelse med proceduren om tilpasning af direktiv 67/548 til den tekniske udvikling	II - 5873
— Indledende bemærkninger	II - 5873
	II - 5895

— Udtrykkelige processuelle garantier i forbindelse med proceduren om tilpasning af direktiv 67/548 til den tekniske udvikling	II - 5875
— Processuelle garantier, der følger af generelle retsprincipper	II - 5878
Sagsøgernes ret til en effektiv domstolsprøvelse	II - 5881
2. Formaliteten med hensyn til erstatningspåstanden	II - 5883
Parternes argumenter	II - 5883
Rettens bemærkninger	II - 5885
3. Formaliteten med hensyn til ulovlighedsindsigelsen, der er rejst i medfør af artikel 241 EF	II - 5892
Parternes argumenter	II - 5892
Rettens bemærkninger	II - 5892
Sagens omkostninger	II - 5893